

Protokoll styrelsemöte vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån den 16 november 2023

Tid: kl 8.30-10.45

Plats: Tomelilla kommunhus, lokal Äppelkriget och via teams

Närvarande: Per Håkanson ordförande, Tomelilla kommun (ordinarie), Gunilla Andersson Ystads kommun (ordinarie), Anna Sandegren Tomelilla kommun (ersättare), Thomas Quist Sjöbo kommun (ordinarie), Jan Friheden Sjöbo kommun (ersättare), Jeanette Qamar Simrishamns kommun (ordinarie), Hans Fischlein Ystadortens fiskevårds- och sportfiskeförening (ordinarie), Fredrik Larsson LRF (ordinarie) från och med punkt 8.

Adjungerade tjänstepersoner: Henrik Uthas Ystads kommun, Andrea Nowag Ystads kommun, Eva Nielsen Osterman Sjöbo kommun, Pia Fröjd Sjöbo kommun, Eelke Emilia Christinesdotter åtgärdssamordnare vattenråden, Jonas Dahl åtgärdssamordnare Simrishamns kommun,

Deltagande via teams: Alice Nicolle Länsstyrelsen Skåne, Birgit Johansson revisor (ersättare).

1. Mötet öppnas

Per hälsade alla välkomna, särskilt vår nya åtgärdssamordnare Eelke Emilia, kommenterade de välfyllda vattenreservoarerna och förklarade mötet för öppnat.

2. Adjungering av Eelke Emilia Christinesdotter

Beslut: Styrelsen adjungerade Eelke Emilia Christinesdotter till styrelsen.

3. Val av en justerare

Beslut: Anna Sandegren valdes till justerare.

4. Godkännande av dagordning

Ny punkt 2 om adjungering av Eelke Emilia Christinesdotter lades till på dagordningen.

Punkterna 14 och 15 bör byta plats så att datum för stämman beslutas först. Punkterna 14 och 15 behöver dessutom revideras, året ska vara 2024 och inte 2023.

Punkten 17 behöver revideras, avtalet löper till 2025-03-31 inte 2023-03-31.

Ny punkt 19 om medlem som inte betalar medlemsavgift.

Punkterna efter den nya punkten 2 får nya ordningsnummer.

Beslut: Styrelsen beslutade enligt förslagen och den reviderade dagordningen godkändes.

5. **Föregående mötesprotokoll**

Osignerat protokoll från den 21 september 2023 mejlades med kallelsen den 7 november 2023. Signerat protokoll mejlades den 9 november 2023. Protokollet ansågs därmed föredraget.

Beslut: Protokollet lades till handlingarna.

6. **Information om rekrytering av ny åtgärdssamordnare**

Den tidigare åtgärdssamordnaren Therese Parodi fick motsvarande tjänst på Kävlingeåns vattenråd och slutade i september 2023. Annons lades ut och drygt 30 personer sökte. Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeån och Österlens vattenråd har beslutat att Eelke Emilia Christinesdotter ska bli ny åtgärdssamordnare. Båda styrelserna har tillstyrkt att tjänsten placeras i Ystad istället för i Tomelilla så att Eelke Emilia kan ha nära kontakt med andra tjänstepersoner som är aktiva i vattenrådets styrelse och i andra vattenorganisationer. Det är dock fortsatt mycket viktigt att Tomelilla kommun är en aktiv part i vattenråden. Ordförande kommer därför att påpeka för kommunen att det är viktigt att kommunen utser en tjänsteperson som kan adjungeras till styrelsen så att vattenrådets arbete förankras även bland tjänstepersoner och inte enbart bland politiker. Hanteringen av vattenrådets ekonomi har hanterats på ett ypperligt sätt av Tomelilla kommuns ekonom och vattenrådet önskar att detta samarbete fortsätter. Vattenrådet önskar också fortsatt att ha sina möten på Tomelilla kommunhus.

Eelke Emilia presenterade sig. Hon har tidigare arbetat med naturvårdsfrågor för Simrishamns kommun och för Länsstyrelsen Skåne samt som VD för ett ishotell i Norge. Hennes mejladress i Ystad är emilia.christinesdotter@ystad.se. Telefon har hon inte fått än. Information om telefonnummer går ut så fort detta finns. Därefter följde en kort presentation av de fysiskt och digitalt närvarande ledamöterna och tjänstepersonerna i styrelsen.

7. **Protokollförande av per capsulam beslut om placering av åtgärdssamordnartjänsten**

Förslag att åtgärdssamordnartjänsten placeras i Ystad mejlades ut den 2 november 2023. Samma dag inkom svar från åtta ledamöter att de tillstyrker förslaget.

Det inkom fråga om detta är förankrat med de närmaste cheferna i Ystad, vilket var fallet.

Det inkom även påpekande om att det behövs en dialog med Tomelilla kommun om varför tjänsten har flyttats och att det är viktigt med fortsatt samarbete med kommunen.

Motsvarande beslut har tagits i Österlens vattenråd eftersom åtgärdssamordnartjänsten delas av de båda vattenråden.

Beslut: Styrelsens beslut att åtgärdssamordnartjänsten placeras i Ystad från och med november 2023 är härmed protokollfört.

8. Återrapportering från åtgärdssamordnarna

Andrea har vikarierat för Therese sedan hon slutade och har den 30 oktober 2023 haft ett digitalt startmöte med Ekologigruppen om våtmark/bevattningsdamm vid Tosterup.

Markupplåtelseavtal för våtmark vid Nedraby har reviderats med båda fastighetsägarna istället för enbart en. Kanslichef Johan Linander i Tomelilla kommun ska tillfrågas om vem som ska skriva på för Tomelilla kommuns del.

Eelke Emilia och Per ska representera vattenrådet och prata om åtgärdssamordning på ett möte den 5 december 2023 som anordnas av Innovationscenter för landsbygden.

Jonas berättar att 10 våtmarker klara, 3-4 kommer att genomföras under vintern 2023/2024. De färdiga våtmarkerna varierar i storlek från en 0,1 ha stor våtmark vid Vitaby till en 7 ha stor våtmark/bevattningsdamm vid Hammenhög. Jonas visade en karta över de färdiga våtmarkerna och de är väl spridda i Simrishamns kommun. Dessutom är alla vandringshinder i Tommarpsån inom Simrishamns kommun borta. Det vandringshinder som återstår finns i Smedstorpsdammen som ligger i Tomelilla kommun.

9. Förlängning samarbetsavtal med kommunerna

Ystad: förslag till nytt samarbetsavtal ska upp i SAM-nämnden i Ystad i december 2023.

Sjöbo: förslaget har varit uppe i sam-nämnden i november, beslutet ska gå via ks tillsammans med budgetskrivelsen.

Simrishamn: förslaget har varit uppe i samhällsplaneringsnämnden med positivt beslut. Ärendet är färdigbehandlat i Simrishamn.

Tomelilla: Per har skrivit till kanslichefen Johan Linander. Ärendet ska upp i ksau enligt kommunalrådets direktiv.

10. Förslag att beredningsgruppen i fortsättningen ska vara en tjänstemannaberedningsgrupp

Förslaget framfördes av Thomas Quist på styrelsemötet i juni och skulle ha tagits upp på styrelsemötet i september men föll bort från dagordningen. Motiveringen till ändringen är att tjänstepersonerna ofta är mer insatta i detaljfrågorna och har bättre förutsättningar att arbeta igenom frågorna. I Kävlingesåns vattenråd består beredningsgruppen enbart av tjänstepersoner och det har fungerat bra. Nu består NKTs beredningsgrupp av Per, Thomas, Christian och Andrea. I förslaget ingår att även en tjänsteperson från Länsstyrelsen deltar med en rådgivande funktion.

Alice meddelar att hon inte kommer att ha utrymme att delta i en beredningsgrupp. Hon måste därför veta hur ofta beredningsgruppen träffas för att kunna ta frågan vidare. I Kävlingeåns vattenråd träffas beredningsgruppen två gånger per termin, mötena ligger mellan styrelsemötena. I Kävlingeåns vattenråd distribueras beredningsgruppens protokoll till hela styrelsen så att ledamöterna kan vara insatta i ärendena inför styrelsemöten då beslut om olika projekt ska fattas.

Förslag på beredningsgrupp: en till två tjänstepersoner från varje kommun plus samordnaren plus länsstyrelserepresentant. Beredningsgruppen adjungerar personer från föreningarna, LRF eller annan organisation vid behov.

Från tjänstepersoner kom önskemål om att inte besluta om personer i gruppen nu utan att man får möjlighet att diskutera med sin chef så att tid kan avsättas för arbetet i beredningsgruppen.

Beslut: Styrelsen beslutade att skapa en tjänstemannaberedningsgrupp med representanter från alla medlemskommuner samt länsstyrelsen. Eelke Emilia blir sammankallande. Gruppen adjungerar annan kompetens vid behov. Vilka representanter som ingår i beredningsgruppen beslutas på nästa styrelsemöte.

11. Avrop gällande rådgivning respektive expertstöd till och med december 2023 från Naturcentrum ej fullt utnyttjade

Naturcentrum har två pågående uppdrag för vattenrådet NKT. Det är ett expertstödsuppdrag och ett rådgivningsuppdrag. Båda uppdragen löper året ut. I expertstödsuppdraget är 50 av totalt 70 timmar upparbetade, 20 är inte upparbetade till dags datum. I rådgivningsprojektet är 30 av 70 timmar upparbetade, kvarstår alltså 40 timmar. Frågan är om projekten ska avslutas eller förlängas under 2024 för att utnyttja alla avropade timmar.

Beslut: Styrelsen beslutade att förlänga projekten till 2024-12-31.

Notering: det är lämpligt att Naturcentrum fakturerar det som har upparbetats hittills så att det hamnar på rätt år i den ekonomiska redovisningen.

12. Förslag till överenskommelse mellan vattenrådet NKT och Ystads kommun angående tjänsten som åtgärdssamordnare, se bilaga

Beslut: Överenskommelsen godkändes med korrigeringen att åtgärdssamordnarens överenskomna lön läggs in.

13. Studiebesök till Danmark med tema miljöanpassad rensning, vattenhushållning och översvämning

2019 gav Länsstyrelsen Skåne konsultföretaget DHI i uppdrag att ta fram en handbok och en checklista för miljöanpassad rensning av vattendrag. Naturcentrum var underkonsulter. När projektledaren på DHI slutade tog Naturcentrum över projektet. En handbok och en checklista har tagits fram utifrån en litteraturstudie som gjordes. Då framkom att det finns stor erfarenhet i Danmark. Naturcentrum arbetar nu med en projektbeskrivning för en LOVA-ansökan för att kunna genomföra ett studiebesök i Danmark. Detta uppdrag har utgått från en åtgärdssamordnare i Halland samt Österlens vattenråd men även den tidigare åtgärdssamordaren för NKT och ÖVR har varit involverad.

Från början skulle studieresan endast handla om miljöanpassat underhåll av vattendrag. Danskarna har lång erfarenhet av den typen av underhåll. Till våren kommer de att ha avslutat en 4-årig forskningsstudie om vegetationsröjning i vattendragen. Hur stor nytta gör det att ta bort vegetation och

vilka är konsekvenserna?

Genom kontakterna med danskarna har det visat sig att de även har erfarenhet om vilken påverkan bevattningsdammar har på vattentillgången, både ytvatten och grundvatten, samt vattenhushållningen på landskapsnivå. Därefter har även problematiken med återkommande översvämningar blivit ett tema. Därför är planen nu ett tvådagars studiebesök, inklusive resa, till Fyn.

LOVA kan ge upp till 80% i bidrag. Medfinansiering på 20% krävs. Finns det en möjlighet att varje vattenråd kan medfinansiera med upp till 15 000 kr? Övriga medfinansiering kan ske genom att deltagarna betalar en låg avgift för resan. Beräkningen är att 50-55 personer deltar.

Beslut: Vattenrådet ställer sig bakom ansökan och kan medfinansiera med upp till 15 000 kr.

14. Analysresultat SRK för perioden september till och med oktober 2023

Oktoberresultaten har inte kommit. Resultaten till och med september 2023 gick igenom och lades till handlingarna.

15. Datum och plats för stämman 2024 (maj)

Förslag: torsdagen den 16 maj någonstans i Ystads kommun med tiden 9-12. Stämman följs av en gemensam lunch.

Beslut: Styrelsen beslutade att stämman ska hållas torsdagen den 16 maj 2024 kl 9-12..

16. Mötesdatum våren 2024 (januari och mars)

Förslag 18 januari 8.30 samt 14 mars 8.30

Beslut: Styrelsen beslutade att styrelsemöten ska hållas den torsdagen den 18 januari och torsdagen den 14 mars 2024 med början kl 8.30 på Tomelilla kommunhus.

17. Arbetsgrupp eller arbetsgrupper för framtagande av verksamhetsberättelse 2023, ekonomisk redovisning 2023, arbetsplan 2025 samt budget 2025

Det behövs en arbetsgrupp för framtagande av underlag till stämman. Det är för stor arbetsbelastning för en person och för sårbart om bara en person är till fullo insatt i materialet.

Förslag på arbetsgrupp: Per, Thomas, Andrea, Jeanette och Henrik.

Beslut: Styrelsen beslutade att bilda en arbetsgrupp enligt förslag.

18. Eventuellt nytt kontrollprogram och ny upphandling av SRK-konsult

Nuvarande avtal löper till och med 2025-03-31 med möjlighet till 1 års förlängning.

Förra gången tog det ett år att få fram ett nytt kontrollprogram. Om avtalet inte ska förlängas bör arbetet inledas nästa år.

Pia kommenterar att det gjordes en gedigen genomgång förra gången, i så fall borde bara det ändras som inte ger något resultat att jobba vidare med om det skulle finnas något sådant.

Thomas föreslår att redan nu förlänga avtalet ett år till 2026-03-31. Under 2024 bör en arbetsgrupp som tittar på kontrollprogram och analysresultat tillsättas. Denna grupp kan förslå eventuella justeringar. Hans menar att kontrollprogrammet bör fokusera på det som är problemet, övergödning och biologin. Metaller är tex inget problem enligt resultaten.

Beslut: Styrelsen beslutade att förlänga avtalet ett år till 2026-03-31.

19. Medlem som inte betalat medlemsavgift

En av vattenrådets medlemmar har inte betalat medlemsavgift för 2022 och 2023. Inkassoföreläggande har gått ut men lagts vilande efter att medlemmen har hört av sig. Medlemmen anger att uppsägande av medlemskapet har skickats per post. Det har dock inte kommit in någon uppsägning till vattenrådet. Om inkassoärendet läggs ner får vattenrådet stå för kostnaden.

Förslag: uteslut medlemmen och låt inkassoärendet fortsätta. Diskussion fördes om att det inte kommer att leda någonstans eftersom medlemmen säger att uppsägning har skickats med post. Motförslag: Medlemskapet avslutas och inkassoärendet läggs ner.

Beslut: Medlemskapet avslutas och inkassoärendet läggs ner.

20. Övrigt

Länsstyrelsen har bekämpat jätteloka vid Trydeån kring Kronovall och planerar att ta sig nedströms ända till mynningen. Hur lång tid detta kommer att ta beror på budget, men åtminstone 10 år, troligen längre. Hans undrade vilken bekämpningsmetod som hade använts men det var okänt. Andrea ställer frågan till Cajza Eriksson på Länsstyrelsen.

Det har observerats att det vid Trydeån väster om Tryde har fällts flera träd och stora maskiner har varit ute. Frågan är om denna sträcka har rensats eller om enbart träd har fällts. Alice fick under mötet information om att rensningen hade anmälts till Länsstyrelsen i juli. Styrelsen skickar med Alice att vattenrådet bör få anmälningar om rensning på remiss och beslut om rensningar för kännedom. Remisser och beslut för kännedom bör skickas till vattenrådets officiella mejladress info@nybro-kabusa.se. Andrea skickar också en officiell begäran till Länsstyrelsen.

Hans informerar om att det har gått upp 4300 öringar i Nybroån i år, vilket är större än genomsnittet de senaste åren. Antalet stiger jämfört med tidigare år, vilket är positivt. Det negativa är att huvuddelen är 1åringar, nästan inga äldre fiskar observeras. Fiskevårdsföreningen antar att det kan vara tillståndet i Östersjön som kan ha en bidragande orsak. Hans berättade också att vattnet är klart fastän det är mycket vatten i ån. Det betyder att det inte är mycket sediment som spolas med vilket är positivt.

Hans informerar om att YFS kan vara med och finansiera med upp till 200 000 kr om det görs något de bedömer är positivt inom deras fiskesträcka.

Hans informerar om en åtgärd i Nybroån inom LifeCoastAdapt-projektet där Ystads kommun är en av deltagarna. En stor trädstam har lagts i Nybroån och fästs i strandbrinken där det finns grus av rätt storlek. Vid höga vattenflöden ska vattnet på grund av trädstammen ledas mot strandbrinken och gräva ur gruset och på så sätt skapa naturliga lekbottnar.

Hans undrar hur det går med projektet vid Allevadsmölla som drivs av Naturcentrum och Länsstyrelsen. Det är ingen närvarande som kan svara på den frågan. Eelke Emilia kan fråga Naturcentrum när hon har kontakt i andra frågor med dem.

Fråga ställdes om biotopkartering av Nybroån/Fyleån ska genomföras igen, den senaste är från 2009. Länsstyrelsen bekostade den från 2009 men har inga resurser för att göra en ny. Beslut om att ta in offerter får tas på januarimötet så att ärendet hinner förberedas. Hans anser att det är viktigt att styra upp karteringen det så att den främst görs på de viktiga partierna i ån.

21. Godkännande att mötesdeltagarnas namn skrivs ut i protokollet och läggs ut på hemsidan

Beslut: Mötesdeltagarna beslutade att godkänna att deras namn skrivs ut i protokollet och läggs ut på hemsidan.

22. Mötet avslutas

Per tackade för engagemanget och avslutade mötet.

Nästa möte äger rum torsdagen den 18 januari 2024 i Tomelilla kommunhus, lokal meddelas senare.

Per Håkanson, ordförande

Andrea Nowag, sekreterare

Anna Sandegren, justerare